

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Навчально - науковий інститут охорони здоров'я

Затверджено
Валерій СОРОКА
2023-02-16 11:22:48.576

08-03-24S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Вікова фізіологія»

Шифр за ОП
Фізична культура і спорт

Освітній рівень:
бакалаврський (перший)

Галузь знань:
Освіта/Педагогіка

Спеціальність:
Фізична культура і спорт

Освітня програма:
Фізична культура і спорт

SYLLABUS

«Age physiology»

Code in Degree Programme
Physical culture and sports

Level of Education:
Bachelor`s (first)

Field of Knowledge:
Education/Pedagogy

Field of Study:
Physical culture and sports

Degree Programme:
Physical culture and sports

РІВНЕ – 2022

Силабус навчальної дисципліни «**Вікова фізіологія**» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Фізична культура і спорт» спеціальності 017 «Фізична культура і спорт». Рівне. НУВГП. 2022. 9 с.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/25182>

Розробник силабусу: Гуцман Сергій Володимирович, кандидат біологічних наук, доцент кафедри медико-біологічних дисциплін.

Силабус схвалений на засіданні кафедри медико-біологічних дисциплін
Протокол № 1 від «01» вересня 2022 року

В.о. завідувача кафедри медико-біологічних дисциплін: Гуцман С.В.,
кандидат біологічних наук.

Гарант освітньої програми: кандидат біологічних наук, доцент,
в.о. завідувача кафедри теорії та методики фізичного виховання
Т.В. Гамма

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІОЗ
Протокол № 1 від «06» вересня 2022 року

Голова науково-методичної
ради з якості ННІОЗ
професор

Григус Ігор Михайлович, д.мед.н.,

2022

© Гуцман С.В.,

© НУВГП, 2022

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Фізична культура і спорт
Спеціальність	Фізична культура і спорт
Рік навчання, семестр	1-й рік 1-й семестр
Кількість кредитів	4 кредити ЄКТС
Лекції	28
Лабораторні	28
Самостійна робота	64
Курсова робота	ні
Форма навчання	денна, заочна
Форма підсумкового контролю	1 семестр, залік
Мова викладання	Українська
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА	

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Лектор

Гуцман Сергій Володимирович
кандидат біологічних наук
доцент кафедри медико-біологічних дисциплін

Вікіситет	Вікіситет: https://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Гуцман_Сергій_Володимирович
ORCID	https://orcid.org/0000-0002-1817-6835
Профіль в Scopus	Author ID: 57366257500
Як комунікувати	s.v.hutsman@nuwm.edu.ua

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Анотація навчальної дисципліни, в т.ч. мета та цілі

Знання вікової фізіології як навчальної дисципліни відіграють важливу роль у підготовці фахівців з фізичної культури і спорту. Дисципліна «Вікова фізіологія» є курсом, що передбачає комплексне вивчення основних сучасних уявлень про функції та характер різних фізіологічних процесів у організмі людини, їхню регуляцію і взаємозв'язок; про структурно-функціональну цілісність людського організму та його життєдіяльність в умовах відносного спокою, при м'язовій діяльності і в умовах фізичних навантажень в різні вікові періоди тощо.

Метою вивчення дисципліни є ознайомлення студентів із основними положеннями вікової фізіології, особливостями життєдіяльності організму в різні періоди онтогенезу, функції органів, систем органів й організму в цілому, в міру його росту та розвитку, своєрідність цих функцій на кожному віковому етапі.

Цілі дисципліни: створення у студентів цілісного уявлення про основні теоретичні й методичні аспекти дисципліни, знань про вікові особливості будови, розвитку та функціонування органів і систем організму людини, щоб допомогти цілісно уявити організм як єдину саморегульовальну систему, функціональні особливості якої змінюються в процесі онтогенезу.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=29>

Компетентності

ЗК1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4. Здатність працювати в команді.

ЗК12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК3. Здатність до організації оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення.

ФК7. Здатність застосовувати знання про будову та функціонування організму людини.

ФК8. Здатність проводити біомеханічний аналіз рухових дій людини.

ФК10. Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми.

ФК12. Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.

Програмні результати навчання

ПРН10. Оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, складати та реалізовувати програми кондиційного тренування, організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи.

ПРН14. Застосовувати у професійній діяльності знання анатомічних, фізіологічних, біохімічних, біомеханічних та гігієнічних аспектів занять фізичною культурою і спортом.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лекцій – 28 год	Лабораторних робіт – 28 год	Самостійна робота – 64 год
-----------------	-----------------------------	----------------------------

Програмні результати навчання

ПРН10. Оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, складати та реалізовувати програми кондиційного тренування, організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи.

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Лабораторні роботи, тести, опитування, індивідуальні завдання, самостійна робота.
--	---

Методи та технології навчання	Демонстрація, міні-лекція. Методи: словесні, наочні, практичні. Самоконтроль. Навчальні тренінги в активному режимі, аналіз конкретних ситуацій, індивідуальне навчання, робота в групі.
-------------------------------	--

Засоби навчання	Об'єкти навколишнього середовища, взяті в натуральному вигляді. Макети і муляжі. Лабораторне обладнання. Графічні засоби. Технічні засоби. Бібліотечні фонди (підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації, наукова література тощо). Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі. Програмне забезпечення. Мультимедіа-, відео- і звуковідтворююча, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо).
-----------------	---

Програмні результати навчання

ПРН14. Застосовувати у професійній діяльності знання анатомічних, фізіологічних, біохімічних, біомеханічних та гігієнічних аспектів занять фізичною культурою і спортом.

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Лабораторні роботи, тести, опитування, індивідуальні завдання, самостійна робота.
--	---

Методи та технології навчання	Навчальна дискусія, демонстрація, міні-лекція. Методи: словесні, наочні, практичні. Тестування, самостійна робота студентів, самоконтроль. Навчальні тренінги в активному режимі, аналіз конкретних ситуацій, індивідуальне навчання, робота в групі.
-------------------------------	---

Засоби навчання	Об'єкти навколишнього середовища, взяті в натуральному вигляді або препаровані для
-----------------	--

навчальних завдань. Макети і муляжі. Лабораторне обладнання. Графічні засоби. Технічні засоби. Бібліотечні фонди (підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації, наукова література тощо). Електронні та навчальні мікроскопи. Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі. Програмне забезпечення. Мультимедіа-, відео- і звуковідтворююча, проекційна апаратура (відеокамери, проектори, екрани, смартдошки тощо).

За поточну (практичну) складову оцінювання 60 балів	За модульний контроль знань, Модуль 1 – 20 балів Модуль 2 - 20 балів
1-й рік 1 семестр	
Усього за поточну (практичну) складову оцінювання, балів	60
Усього за модульні (теоретичний) контроль знань, модуль 1, модуль 2, бали	40
Усього за дисципліну	100

ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

- Тема 1.** Вступ у вікову фізіологію. (2 год.)
Тема 2. Загальні закономірності росту та розвитку людини. (2 год.)
Тема 3. Вікові особливості розвитку і функціонування скелету. (2 год.)
Тема 4. Вікові особливості розвитку функціонування м'язової системи. (2 год.)
Тема 5. Вікові особливості функцій нервової системи людини. (2 год.)
Тема 6. Вікові особливості ендокринної системи та статевого дозрівання. (2 год.)
Тема 7. Вікові особливості функціонування аналізаторів. (2 год.)
Тема 8. Вища нервова діяльність та її вікові особливості. (2 год.)
Тема 9. Вікові особливості крові та кровообігу у людини. (2 год.)
Тема 10. Вікові особливості дихальної системи. (2 год.)
Тема 11. Вікові особливості травлення у людини. (2 год.)
Тема 12. Вікові особливості обміну речовин і енергії в організмі людини. (2 год.)
Тема 13. Вікова фізіологія сечовидільної системи. (2 год.)
Тема 14. Вікова фізіологія шкіри. (2 год.)

ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

- Тема 1.** Загальний огляд будови і функцій організму. (2 год.)
Тема 2. Основні етапи індивідуального розвитку людини. (2 год.)
Тема 3. Морфофункціональні особливості скелету в різні періоди онтогенезу. (2 год.)
Тема 4. Морфофункціональні особливості м'язової системи в різні періоди онтогенезу. (2 год.)
Тема 5. Морфофункціональні особливості структури та функції нервової системи. (2 год.)
Тема 6. Морфофункціональні особливості ендокринної системи та статевого дозрівання. (2 год.)
Тема 7. Морфофункціональні особливості аналізаторів. (2 год.)

Тема 8. Морфофункціональні особливості вищої нервової діяльності людини. (2 год.)

Тема 9. Морфофункціональні особливості крові та кровообігу. (2 год.)

Тема 10. Морфофункціональні особливості дихальної системи. (2 год.)

Тема 11. Морфофункціональні особливості травної системи. (2 год.)

Тема 12. Механізм та значення обміну речовин і енергії. (2 год.)

Тема 13. Морфофункціональні особливості сечовидільної системи. (2 год.)

Тема 14. Морфофункціональні особливості шкіри. (2 год.)

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Здатність до навчання. Грамотність. Здатність логічно обґрунтовувати позицію. Відкритість. Взаємодія з людьми. Вміння працювати в команді. Вміння відчувати настрій співрозмовника. Гнучкість розуму. Знаходити вихід з складних ситуацій. Ініціативність. Комплексне рішення проблем. Комунікаційні якості. Критичне мислення. Навички міжособистісних відношень. Здатність управляти своїми емоціями та емоціями інших людей. Навички усного спілкування. Навички письмового спілкування. Саморозвиток.

Порядок та критерії оцінювання

Знання, вміння та навички, набуті під час занять, оцінюватимуться на лабораторних заняттях та колоквіуму по всьому матеріалу.

Теоретичні знання, отриманні під час лекцій оцінюватимуться у практичному аспекті знань будови та функцій органів та систем людини.

За аудиторні заняття отримують від 0 до 60 балів.

Модульний контроль проходитиме у формі тестування:

20 балів – модуль 1;

20 балів – модуль 2.

Лінк на нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролів знань студентів, можливість подання апеляції:
<https://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentri-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan>

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.

Інформаційні ресурси

1. Алексєєва Т. М. Вікова фізіологія та валеологія : курс лекцій. Кременчук : Методичний кабінет, 2019. 115с.
2. Анатомія та фізіологія з патологією / За ред. Я.І. Федонюка, Л.С. Білика, Н.Х. Микули. Тернопіль : Укрмедкнига, 2002. 680 с.
3. Антонік В. І., Антонік І. П., Андріанов В. Є. Анатомія, фізіологія дітей з основами гігієни та фізичної культури. навчальний посібник. Київ : «Видавничий дім «Професіонал», Центр учбової літератури, 2009. 336 с.
4. Аносов І. П., Хоматов В. Х., Сидоряк Н. Г., Станішевська Т. І., Антоновська Л. В. Вікова фізіологія з основами шкільної гігієни. Підручник, Мелітополь : ТОВ «Колор Принт», 2008. 434 с.
5. Вікова фізіологія : Підручник / П.Д. Плахтій, та ін. ; за ред. П. Д. Плахтія. Львів : Видавництво «Новий Світ-2000», 2020. 340 с.
6. Гаврилук О. Ф., Залюбківська Л. С. Ріст і розвиток людини : навч. посіб. Київ : ВСВ «Медицина», 2010. 168 с.
7. Коц С. М., Коц В. П. Вікова фізіологія та вища нервова діяльність. Навчальний посібник. Харків : ХНПУ, 2020. 288 с.

8. Коцан І. Я., Швайко С. Є., Дмитроца О. Р. Вікова фізіологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки. Луцьк : Вежа-Друк, 2013. 376 с.
9. Маруненко І. М., Неведомська Є. О., Бобрицька В. І. Анатомія і вікова фізіологія з основами шкільної гігієни : Курс лекцій для студ. небіол. спец. вищ. пед. навч. закл. Київ : Професіонал, 2004. 480 с.
10. Пикалюк В. С., Османов А. Ю. Філо-, онтогенез органів і систем людини. Сімферополь : Доля, 2011. 312 с.
11. Плахтій П. Д. Фізіологія людини. Обмін речовин і енергозабезпечення м'язової діяльності: навч. посіб. Київ : ВД «Професіонал», 2006. 464 с.
12. Шевчук Т. Я., Дмитроца О. Р. Сучасні проблеми спадковості: конспект лекцій : [навч. посіб.]. Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки ; ВМА «Терен», 2011. 124 с.

Дедлайни та перескладання

Перездача відбувається шляхом відпрацювання лабораторних занять з іншою підгрупою студентів. Можливе отримання додаткових балів за волонтерську роботу.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/25072>. Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.

Перездача модульних контролів здійснюється згідно графіку. Оголошення стосовно дедлайнів здачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/> Оголошення стосовно дедлайнів здачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного Положення про неформальну та інформальну освіту Національного університету водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/18660>.

Студенти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опановувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даного освітнього компоненту, його програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

Правила академічної доброчесності

Студенти мають самостійно виконувати та подавати на оцінювання лише результати власних зусиль. Студенти, які порушують «Кодекс честі університету», <https://nuwm.edu.ua/university/ads/nov201611221509> не отримують бали за це завдання, а в разі грубих порушень, курс не буде їм зараховано, студенти будуть направлені на повторне вивчення.

Студенти та викладачі мають дотримуватись:

Положення про запобігання плагіату випускних кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти зі змінами та доповненнями; Кодекс честі студентів; Кодекс честі наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників НУВГП; Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в НУВГП <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>

Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці ЯКОСТІ ОСВІТИ сайту НУВГП <https://nuwm.edu.ua/sp>

Вимоги до відвідування

Студент зобов'язаний брати участь у всіх заняттях.

Лекції та лабораторні заняття відбуваються в офлайн або онлайн режимі, згідно розкладу.

Відпрацювати пропущені заняття можна при проведенні занять з іншою групою за тією ж темою або під час консультацій з предмету.

Заняття онлайн можуть проводитися за допомогою Google Meet за кодом.

Студент має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/6226>

Здобувачі можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки за дозволом викладача

Оновлення

За ініціативою викладача зміст даного курсу оновлюється щорічно, враховуючи зміни у законодавстві України, наукові досягнення у галузі фізичної культури і спорту

Академічна мобільність. Інтернаціоналізація

У НУВГП розроблені процедури для реалізації права здобувачам на академічну мобільність:

- Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Національного університету водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/4398/>

- Порядок перезарахування результатів навчання за програмами академічної мобільності в Національному університеті водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/19458/>.

- Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 року № 579 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#n8>.

Здобувачі можуть отримати доступ до таких міжнародних інформаційних ресурсів:

- електронні бібліотеки: <http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/korisni-posilannya/elektronni-biblioteki>

- Як знайти статтю у Scopus: <http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/506-v-dopomohuavtoram>

- База періодичних видань: <https://www.scimagoir.com/>

- Можливості доступу до електронних ресурсів та сервісів

**Лектор
кафедри**

**С.В. Гуцман, к.б.н., доцент
медико-біологічних дисциплін**

Автор
В.о. завідувача кафедри медико-біологічних дисциплін

Сергій ГУЦМАН

Підписувач (дані КЕП): [oSignECP.sSigner_Sert]
Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000807E2D0054327D00
Дійсний з 2019-12-24 12:00:00.000 до 2021-12-24 12:00:00.000